

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

08.06.1949 Tarihli ve 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu, 17.07.1964 Tarihli ve 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve 02.09.1971 Tarihli ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun teklifim gerekçeleriyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Kemal KILIÇDAROĞLU

İstanbul Milletvekili

2. Orhan Ziya DİREN	Tokat Milletvekili
3. Ersoy BULUT	Mersin Milletvekili
4. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU	Antalya Milletvekili
5. Özlem ÇERÇİOĞLU	Aydın Milletvekili
6. Erdal KARADEMİR	İzmir Milletvekili
7. Abdurrezzak ERTEN	İzmir Milletvekili
8. Osman COŞKUNOĞLU	Uşak Milletvekili
9. Tuncay ERCENK	Antalya Milletvekili
10. Orhan ERASLAN	Niğde Milletvekili
11. Gürol ERGİN	Muğla Milletvekili
12. M. Mesut ÖZAKCAN	Aydın Milletvekili
13. Osman KAPTAN	Antalya Milletvekili
14. Kemal SAĞ	Adana Milletvekili
15. R. Kerim ÖZKAN	Burdur Milletvekili
16. Muharrem KILIÇ	Malatya Milletvekili
17. Hüseyin ÖZCAN	Mersin Milletvekili
18. Mustafa ÖZYURT	Bursa Milletvekili
19. Muharrem TOPRAK	İzmir Milletvekili
20. Feridun AYVAZOĞLU	Çorum Milletvekili
21. M. Vedat MELİK	Şanlıurfa Milletvekili
22. Vahit ÇEKMEZ	Mersin Milletvekili
23. Canan ARITMAN	İzmir Milletvekili
24. N. Gaye ERBATUR	Adana Milletvekili

GENEL GEREKÇE

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu ve 1479 sayılı Bağ-Kur Kanunlarında farklı şekillerde düzenlenmiş bulunan, kız çocuklarına ölüm aylığı/geliri bağlanması ve bağlanan gelir/aylığın kesilmesine ilişkin koşullar SSK ve Bağ-Kur yönünden 2003 yılında çıkarılan 4956 ve 4958 sayılı yasalarla, kazanılmış hakları da ortadan kaldıracak şekilde, değiştirilmiş ve özellikle Sosyal Sigortalar Kurumundan ölüm aylığı/geliri alan kız çocuklarının mağdur olmalarına yol açılmıştır.

Söz konusu değişikliklerin eş zamanlı yapılmasına karşın, SSK ve Bağ-Kur uygulamalarında norm birliği sağlanmamış, Emekli Sandığı Yasasında da değişiklik yapılmamıştır.

SSK ve Bağ-Kur sigortalıları ile Emekli Sandığı iştirakçilerinin ölümü halinde, bu kurumlar tarafından çocukların her birine bağlanabilen ölüm aylığının oranı %25 olduğundan, evli olmayan ve sosyal güvenlik kanunlarına tabi bir işte çalışmayan kız çocuğuna, biri SSK'ya diğeri Emekli Sandığına tabi anne ve babasının ölümü halinde, her ikisinden bağlanabilecek ölüm aylıklarının toplamı ortalama bir emekli aylığının yarısı kadardır.

Sosyal Sigortalar Kanununda yapılan değişiklik nedeniyle, evli olmayan ve ortalama bir emekli aylığının yarısı tutarındaki ölüm aylığından başka bir geliri de bulunmayan söz konusu kimselerin Sosyal Sigortalar Kurumundan aldıkları ölüm aylıklarının kesilmeye başlanması kamuoyunda haklı tepkilere neden olmuştur.

Gerek sosyal güvenlik kuruluşları arasında norm ve standart birliği sağlanması, gerekse ölüm aylığı kesilen kız çocuklarının bu mağduriyetlerinin önlenmesi için; 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda, 1479 sayılı Bağ-Kur Kanununun 45 ve 46'ncı maddelerindeki koşullar emsal alınmak suretiyle;

Emekli Sandığı iştirakçisinin veya sigortalının ölümü tarihinde:

- a. Evli olmayan,
- b. Sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan,

- c. Sosyal güvenlik kanunları kapsamındaki kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan,

Kız çocuklarına, ilgili sosyal güvenlik kurumunca ölüm aylığı/geliri bağlanmasını, bağlanan aylığın/gelirin, çocuğun evlenmesi veya sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmaya ya da bu kapsamdaki kendi çalışmalarına dayalı olarak gelir veya aylık almaya başlaması halinde kesilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılmaktadır.

Kanun teklifindeki geçici maddelerle; 4956 sayılı Kanunla Bağ-Kur Kanununda, 4958 sayılı Kanunla da Sosyal Sigortalar Kanununda ve bu Kanunla T.C. Emekli Sandığı Kanununda yapılan değişikliklerden önceki hükümlere göre ölüm aylığı bağlanmış kız çocukların kazanılmış hakları korunmakta, söz konusu kimselerden ilgili sosyal güvenlik kurumunun mevzuatındaki diğer nedenlerle aylığı kesilenlere yeniden aylık bağlanması gerektiğinde bu Kanun hükümlerine tabi tutulmaları hükme bağlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Madde ile; 5434 sayılı Kanuna göre kız çocuklara ana veya babasından ölüm aylığı bağlanabilmesi için ölüm tarihinde evli olmaması, Emekli Sandığına tabi bir görevde çalışmaması ve kendi çalışmalarından dolayı sandıktan emekli aylığı almaması koşullarına ek olarak, diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi olarak çalışmaması ve bu kanunlara tabi kendi çalışmalarından dolayı aylık almıyor olması koşulları getirilmektedir. Bu düzenleme ile sosyal güvenlik kuruluşları arasında bu konuda norm birliği de sağlanmış olmaktadır.

MADDE 2 – Madde ile; T.C. Emekli Sandığı tarafından ölüm aylığı bağlanan kız çocukların, daha sonra diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmaya başlamaları veya diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık bağlanması halinde, Emekli Sandığından aldıkları ölüm aylığının kesilmesi esası getirilmektedir.

MADDE 3 – Kanuna eklenen geçici madde ile; bu Kanunun yürürlüğe gireceği tarihten önceki hükümlere göre Emekli Sandığı tarafından ölüm aylığı bağlanan kız çocukların aylıklarının bu kanunla getirilen yeni koşullar nedeniyle kesilmemesi sağlanarak kazanılmış hakları korunmaktadır.

MADDE 4- 4958 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerden önce Sosyal Sigortalar Kurumunun, sigortalının kız çocuklarına ölüm aylığı veya geliri bağlanması ve bağlanan gelir veya aylığın kesilmesine ilişkin uygulamaları; 4956 sayılı Kanunla Bağ-Kur Kanununda ve bu Kanunla T.C. Emekli Sandığı Kanununda yapılan düzenlemelerle paralel olduğundan, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23 ve 68 inci maddeleri, 4958 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerden önceki uygulamalar doğrultusunda yeniden düzenlenmiş ve sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkelerin sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık alan kız çocukları ile ilgili Ek 47 nci madde hükümleri de 23 ve 68 inci madde hükümleri ile uyumlu hale getirilmiştir.

MADDE 5 – Kanuna eklenen geçici madde ile, Sosyal Sigortalar Kanununda 4958 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler nedeniyle gelir veya aylığı kesilen kız çocukların kesilen gelir veya aylığının kesildiği

tarih itibariyle yeniden bağlanması sağlanarak mağduriyetleri giderilmektedir.

MADDE 6 – Bağ-Kur Kanununa eklenen geçici madde ile; 4956 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler nedeniyle aylığı kesilmiş kız çocuk varsa, bunların aylıklarının da kesildiği tarih itibariyle yeniden bağlanması öngörülmektedir.

MADDE 7 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 8 – Yürütme maddesidir.

**08.06.1949 tarihli ve 5434 Sayılı T.C. EMEKLİ SANDIĞI
KANUNU, 17.07.1964 tarihli ve 506 sayılı SOSYAL SİGORTALAR
KANUNU ve 02.09.1971 tarihli ve 1479 sayılı ESNAF VE
SANATKARLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR
SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “bulunmayan” kelimesinden sonra gelmek üzere “bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan ve bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamındaki kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2 – 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 93 üncü maddesine aşağıdaki (d) fıkrası eklenmiştir.

“d) Diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmaya başlayan veya söz konusu kanunlar kapsamındaki kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık bağlanan kız çocukların,”

MADDE 3 – 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE – Bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre kız çocuklara bağlanan aylıklar, bu Kanunla yapılan değişiklikler nedeniyle kesilmez. Ancak, bunlardan Kanundaki diğer hükümlere göre aylığı kesilenlere yeniden aylık bağlanmasında bu Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 4 – 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin VII numaralı bendi ile 68 inci maddesinin VI numaralı bendindeki “buralardan” kelimesinden ve Ek 47 nci maddesindeki “kuruluşlarından” kelimesinden sonra gelmek üzere “kendi çalışmalarından dolayı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5 – 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE – 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda yapılan değişiklikler nedeniyle ölüm geliri veya aylığı kesilmiş bulunan kız çocukların gelir veya aylıkları, kesildiği tarih itibariyle yeniden bağlanır ve haklarında bu Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 6 - 02.09.1971 tarihli ve 1479 sayılı Bağ-Kur Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE - 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce kız çocuklara bağlanan aylıklar, 4956 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler nedeniyle kesilmez, kesilmiş bulunan aylıklar da kesildiği tarih itibariyle yeniden bağlanır. Ancak, bunlardan Kanundaki diğer hükümlere göre aylığı kesilenlere yeniden aylık bağlanması 4956 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 7 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

